

снованої на законі спадної граничної продуктивності факторів виробництва. Основна суть закону, що використовується у фінансовому управлінні — збільшення перемінних витрат веде до зростання обсягу виробництва, прибутку лише до певного рівня, після нього ефект додаткових витрат зменшується. Цей закон є основним регулюючим законом, що дозволяє здійснення мінімізації витрат і максимізацію прибутку в процесі аналізу та відбору інвестиційних проектів, тобто теорії, заснованої на законі спадної граничної корисності та граничної продуктивності факторів виробництва. Ефективність інвестиційних проектів у ринковій економіці у величезній мірі залежить від дотримання вимог базових принципів інвестування. Володіння цими принципами і врахування їх при плануванні інвестиційного проекту є необхідною умовою прийняття правильного рішення при виборі альтернативних варіантів вкладення коштів.

Галенко О. М.,
д-р екон. наук, професор,
завідувач кафедри міжнародного обліку і аудиту,
Крамаренко Р. М.,
канд. екон. наук, доцент,
докторант кафедри міжнародного обліку і аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

СУЧАСНЕ АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ МЕГАПОЛІСУ В УКРАЇНІ

Необхідність формування сучасного аналітичного забезпечення управління розвитком мегаполісів в Україні обумовлена потребами сьогодення. Це є одним з найактуальніших питань з огляду на докорінні структурні зрушення в європейській і національній регіональній політиці на сучасному етапі, зважаючи на необхідність забезпечення їх конкурентоспроможності на тлі загальносвітових соціально-екологічних пріоритетів концепції сталого розвитку провідних територіальних утворень.

У сучасній практиці міста-мегаполіси відіграють усе більшу роль центрів концентрації ділової активності, фінансово-інвестиційного потенціалу, науково-технологічних і соціальних новацій,

що надає їм потужні конкурентні переваги але й одночасно створює додаткові виклики. Для того щоб сформувавши, підтримувати та розвивати такі переваги на фоні постійних динамічних змін зовнішнього оточення, кожне з таких міст вдається до особливих інструментів, вибудовуючи власну модель міського управління.

Одним з обов'язкових елементів таких моделей є професійно створений і підтримуваний блок інформаційно-аналітичного забезпечення. Його роль важко переоцінити, що обумовлено багатомірністю завдань, у яких доцільно виділити, принаймні, дві такі потужні складові:

— по-перше, для мегаполісу важливо мати особливий інструментарій аналізу внутрішніх процесів, змін і тенденцій як для надвеликої соціально-економічної та просторової системи;

— по-друге, для того, щоб залишатись конкурентоспроможним на фоні стрімкої економічної та суспільно-політичної глобалізації, мегаполіс має не тільки одноразово створити власний бренд, а й постійно його підтримувати, проводячи політику активного позиціонування на відповідних ринках через усі можливі інформаційно-комунікаційні канали.

Організація управління містом-мегаполісом в Україні на даному етапі не задовольняє вимог по жодній з цих виділених складових. До того ж, проблема формування належного аналітичного забезпечення надзвичайно актуальна для вітчизняної практики та науки у сфері планування міського розвитку разом із іншими аспектами з огляду на «особливу історію формування» таких міст на території України. Нині українські мегаполіси гостріше ніж інші відчують прояви глобальної економічної нестабільності, адже в основі їх сучасного розвитку історично закладені централізовано-виробничі моделі формування, що не здатні протистояти таким викликам. Використання для управління таким феноменом як «мегаполіс» старого методологічного апарату класичної економічної теорії вже не є доцільним і взагалі можливим, адже промислова функція міст, якій у цій теорії приділяли чималої уваги, поступово втрачається, натомість фінансова, інноваційна, інтелектуальна та соціальна складові розвитку мегаполісів є найзначимішими в постіндустріальній економіці. Це ставить на порядок денний необхідність розробки в цілому нової концепції управління економічним розвитком вітчизняних мегаполісів як на науково-теоретичному рівні, так і у сфері нормативно-правового забезпечення.

Формування сучасного аналітичного забезпечення управління розвитком мегаполісів в Україні по першій з виділених вище складових (як особливого інструментарію аналізу внутрішніх

процесів, змін і тенденцій надвеликої соціально-економічної та просторової системи) має кореспондуватися зокрема із теоретико-методологічною концепцією регіонального централізму. Відповідно до неї, економічний потенціал міста-мегаполісу є територіально-утворюючим чинником і джерелом економічного зростання суміжних територій, але одночасно цей вплив є двостороннім, тому це має бути відображеним і в аналітичній базі розвитку самого міста. Так, зона інтенсивного економічного впливу м. Києва, що охоплює всі населені пункти Київської міської агломерації, є вагомим фактором піднесення й розвитку найближчої мережі розселення Київської та Черкаської областей. Відчутний вплив економіки столиці на господарську діяльність більш віддалених територій є загальним фактором зміцнення економіки і сусідніх регіонів (Житомирської, Чернігівської та інших областей).

При цьому, для ефективного розвитку та активізації підприємництва, великі міста — центри економічної активності — мають являти собою інтегральні територіальні утворення в рамках групової мережі розселення з розвинутою як внутрішньою, так і зовнішньою інфраструктурою. Традиційний розгляд мегаполісу тільки як ланки міської системи розселення не дає змоги оцінити в повній мірі його роль як центру зростання, основи для формування сучасних територіальних форм організації суспільного виробництва, як комплексного інвестиційного та інфраструктурного центру. Розуміння мегаполісу тільки як окресленого адміністративними межами населеного пункту не висвітлює його провідної ролі в регіональному і загальнонаціональному розвитку. Реалії сьогодення демонструють всезростаючу роль таких територіальних утворень, як «штотвхачів» і каталізаторів економічного зростання. В Україні це найяскравіше поки що демонструє приклад Києва, який перебирає на себе лівову частку інвестицій, товарного виробництва, фінансової активності, послуг інституційної, ділової, виробничо-економічної та соціальної інфраструктури. Не менш актуальною є друга з вище виділених складових аналітичного забезпечення сучасної системи управління мегаполісом, оскільки вітчизняні міста вже усвідомлюють потребу та важливість промоції у світовий простір, «виведення з інформаційного небуття» через доступні комунікаційні заходи. Однак, сьогодні для проведення політики активного позиціонування не достатньо стратегічних намірів. Для цього потрібна відповідна інформаційно-методична база та залучення професійно підготовлених фахівців.